

Nordic Trout Ab
Att:
Fiskhamnsvägen 10
22710 Föglö

Verksamhet

Fiskodling
Ljusklobb
Enklinge

Ärende

Ansökan avser revidering av villkor i miljötillstånd för befintlig fiskodling vid Ljusklobb i Enklinge.

Tillståndsplikt föreligger enligt 10 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen.

Beslut

Miljötillstånd

Ansökan om revidering av villkor har behandlats som en ansökan om förnyat miljötillstånd för fiskodling pga passerad fatalitet för ansökan om revidering, varmed tillståndet har förfallit.

ÅMHM beviljar förnyat miljötillstånd för befintlig fiskodling vid Ljusklobb i Enklinge.

Miljötillstånd beviljas med stöd av 17 § 1 mom. landskapslagen (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen.

Giltighet

Detta tillstånd gäller till och med 31.12.2031.

Inkommer ansökan om förnyat tillstånd innan 1.7.2031 gäller dock tillståndet tills dess att beslut om förnyat tillstånd vunnit laga kraft.

Tillståndsinnehavaren ska också inkomma med en ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor senast 1.7.2026. Om ansökan om

revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 21 § 2 mom. punkt e) miljöskyddslagen.

Ersättning

ÅMHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor och föreskrifter utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning, MKB, i enlighet med 3 § i landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndsinnehavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24 och 26 §§ miljöskyddslagen:

Allmänt

1. Verksamhetens totalbelastning till vattenmiljön vid **Ljusklubb** får uppgå till maximalt 1454 kg fosfor och 13497 kg kväve årligen.
Med totalbelastning avses den mängd kväve och fosfor som binds i den producerade fiskens årliga tillväxt subtraherat från den totala mängden kväve respektive fosfor i det foder som årligen används.
24 § a punkten miljöskyddslagen
2. Tillståndshavaren ska så långt det är möjligt införskaffa information om fodrets ursprung och framställning för att på så sätt försäkra att det framställts på ett miljömässigt godtagbart sätt.
7 § miljöskyddslagen
3. Tillståndshavaren ska sträva till att minska belastningen på vattenområdet som verksamheterna ger upphov till och vid den dagliga skötseln noggrant beakta miljöskyddsaspekter. Tillståndshavaren ska tillämpa bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt samt kontinuerligt sköta och underhålla anläggningarna så att minsta möjliga miljöförorening och störning av närliggande bebyggelse uppstår. Tillståndshavaren ska sträva till att minska foderkoefficienten och använda foder med minsta möjliga fosfor- och kväveinnehåll.
4 kap. 7 § 2 mom. vattenlagen, 4 § miljöskyddslagen

4. Odlingsplatsens djupförhållanden ska vara minst 10 meter och djupet ska verifieras årligen. Vattendjupet ska lodas i ändpunkterna samt centralt och verifikat över lodning ska upprättas och antecknas i driftjournalen. Ändkoordinaterna ska också meddelas till ÅMHM. Odlingsplatsen ska vara placerad inom följande hörnpunkter, vilka utgör yttre hörn för område med vattendjup över 10 m:

Hörnpunkter	X-koordinat	Y-koordinat
NV	6695887.888	20541945.543
NO	6695918.706	20542240.016
SO	6695724.751	20542228.452
SV	6695741.793	20541998.368

Koordinatsystem GK20

OBS! Ungefär i mitten av den tänkta södra begränsningslinjen mellan punkterna SV och SO finns ett grundområde med < 10 m vattendjup att beakta vid koordinaterna:

X 6695730.654   Y 20542110.084   GK 20

3 § fiskodlingsförordningen, 4 kap. 6 § vattenlagen

5. Tillståndshavaren ska hålla fiskodlingsanläggningarnas konstruktioner och anordningar i sådant skick och förankra dem så att de hålls på den avsedda platsen och inte stör sjötrafiken eller förorsakar det övriga nyttjandet av vattendraget sådan skada som kan undvikas.

För att trygga sjötrafiken i anläggningarnas närhet ska konstruktionerna utmärkas på ett av Traficom godkänt sätt.

4 kap. 4 § vattenlagen

6. Kemikalier ska hanteras och användas så att eventuellt spill eller läckage inte kan nå avlopp, luft, mark eller vatten eller på annat sätt förorena miljön eller orsaka olägenhet utöver vad deras faktiska bruk föranleder. Kemikalier som används inom verksamheten ska antecknas i driftjournal enligt föreskrift 9.

All personal som kommer i kontakt med kemikalier ska känna till kemikaliernas huvudsakliga egenskaper och hur de ska hantera eventuella olyckor. Svenskspråkiga skyddsinformationsblad för de använda kemikalierna ska finnas lätt tillgängliga. Utrustning för uppsamling av eventuellt spill eller läckage ska finnas tillgängligt på anläggningen.

I verksamheten får endast sådana medel och kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (1990:32).

Tvätt och färgning av kassar ska ske med minsta möjliga negativa påverkan på miljön och bör i mån av möjlighet helt undvikas.

4-5 §§ och 24 § e punkten miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen

7. Avfallshanteringen ska följa landskapslag (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag och gällande kommunala föreskrifter samt skötas så att miljöförorening och olägenhet för människors hälsa förhindras. Följande prioriteringsordning ska iakttas för hantering av det avfall som uppstår i verksamheten: förebyggande, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning såsom exempelvis energiåtervinning samt bortskaffande.

Allt avfall och farligt avfall ska separeras och hanteras med hänsyn till principen om bästa tillgängliga teknik samt förvaras i märkta och för ändamålet avsedda kärl.

Avfallet ska återvinnas om det är tekniskt möjligt till en rimlig kostnad.

Avfall och farligt avfall får endast lämnas till en av myndigheterna godkänd mottagare för i fråga varande avfall.

För avfallstransporter ska upprättas transportdokument enligt avfallslagen.

Fodersäckar ska lämnas hos godkänd mottagare.

All hantering av död fisk ska ske slutet för transport till godkänd anläggning för kompostering eller motsvarande godkänd anläggning enligt krav för behandling av animaliskt kategori III avfall, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel. Hanteringen ska redovisas i driftjournal enligt föreskrift 9.

24 § b punkten och 26 §§ miljöskyddslagen, 118 och 121 §§ rikets avfallslag

8. Om fisken i anläggningarna konstateras eller misstänks ha en smittsam sjukdom som kan överföras från ett djur till ett annat eller en smittsam sjukdom som inte allmänt förekommer, ska sökanden underrätta ÅMHM och landskapsveterinären vid Ålands landskapsregering samt vidta nödvändiga åtgärder.

Om avfall i form av död fisk uppkommer vid bekämpning av sjukdom ska avfallet behandlas i en av myndigheterna godkänd anläggning för behandling av animaliskt avfall med risk för smitta.

4 kap. 4 § vattenlagen

9. För kontroll av verksamheternas miljökonsekvenser ska en driftjournal föras. I journalen ska finnas uppgifter om:

- Odlingsskassarnas position och vattendjupet under dem,
- foderleverantör samt företagsmärkning
- mängden använt foder och dess innehåll
- de mängder fisk som tillförts odlingarna samt bortförts från dem
- förekomst av eventuella fisksjukdomar och behandling av dem samt fiskens medicinering och dödlighet
- hantering av död fisk enligt villkor 8
- använda kemikalier, inköp, förbrukning och lagerhållning
- typ och mängd avfall samt avfallets mottagare
- andra nödvändiga uppgifter om verksamheten.

Journalen ska bevaras 10 år vid anläggningen och kunna uppvisas vid inspektion. Ett årssammandrag av driftjournalen ska årligen lämnas till ÅMHH inom februari månad följande år på en för detta ändamål uppgjord blankett.

Tillståndshavaren ska på begäran av ÅMHH uppge nödvändiga uppgifter och utredningar för kontroll av driftjournalens tillförlitlighet.

26 § miljöskyddslagen, 7 § fiskodlingsförordningen

10. Tillståndshavaren ska på egen bekostnad låta utföra kontroller av fiskodlingarnas inverkan på vattendraget, inverkan på fiske och fiskbestånden på ett av myndigheten godkänt sätt. Kontrollerna kan utföras som samkontroll tillsammans med de andra kontrollskyldiga i området enligt det gemensamma miljökontrollprogrammet för fiskodlingarna på Åland. Om tillståndshavaren inte utför kontrollerna inom detta program ska ett förslag till alternativt program lämnas in till ÅMHH inom två månader efter det att detta beslut vunnit laga kraft.

Om resultaten av observationerna ger anledning därtill kan kontrollprogrammet senare ändras i samråd med ÅMHH eller i enlighet med 26 § 4 mom. miljöskyddslagen.

Resultaten av observationerna ska inlämnas till ÅMHH och Föglö kommun. Dokument och resultat från kontrollprogrammet ska bevaras vid anläggningarna och kunna uppvisas för tillsynspersonal.

26 § miljöskyddslagen

11. Tillståndshavaren ska utse en ansvarig person som har den kunskap som krävs för att övervaka anläggningarna så att miljötillståndet följs. Personens namn och kontaktuppgifter ska meddelas till ÅMHM. Vid byte av ansvarig person ska uppgifterna uppdateras.

7 § miljöskyddslagen

12. Tillståndshavaren är skyldig att kontrollera, utreda och redovisa verksamhetens miljökonsekvenser vid avslutande av verksamhet. Meddelande om avveckling ska göras till ÅMHM, som kan besluta om sådana undersökningar, åtgärder och försiktighetsmått som krävs vid avveckling av verksamheten.

34 § miljöskyddslagen

Beslutsmotiveringar

Processuella motiveringar

I sin ansökan har sökanden angivit att de inte anser att villkoren behöver ändras och att de fortsättningsvis kan verka i enlighet med tidigare beviljat tillstånd och anser att revidering är uppenbart onödig. Dock är det så att ansökan om revidering av villkor i miljötillståndet inkom för sent, dvs efter i tillståndet angiven tid, varmed miljötillståndet förföll i enlighet med 21 § e punkten miljöskyddslagen. Sökanden framför att situationen med Covid-19 pandemin och de speciella förhållanden och begränsningar som uppstått pga det är en förmildrande omständighet till varför fatalitetiden missats. ÅMHM bedömer dock att Covid-19 pandemin inte torde ha påverkat möjligheterna att lämna in en ansökan i tid. ÅMHM har därmed beslutat behandla ansökan om revidering av villkor som en ansökan om förnyat miljötillstånd för fiskodling.

Verksamheten är tillståndspliktig då det omfattar fiskodling > 25 ton enligt 10 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd, miljöskyddslagen och 6 kap. 16 § punkt a i vattenlagen (1996:61), vattenlagen.

Allmänna innehållsmotiveringar

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) konstaterar, efter att ha prövat förutsättningarna för tillstånd, att verksamheterna med iakttagande av de i tillståndet givna tillståndsvillkoren är förenlig med miljöskyddslagen och den lagstiftning som nämns i 10 § i samma lag. Vid avgörandet har myndigheten även beaktat förutsättningarna som gäller för verksamhetsutövaren enligt 7 § miljöskyddslagen. De villkor och föreskrifter som fastställts i beslutet har utformats så att ändamålet nås med minsta möjliga

negativa miljöpåverkan utan att denna miljöhänsyn blir oskälig enligt 4 § miljöskyddslagen.

Tillståndets giltighet

Enligt 4 kap. 1 § vattenlagen ska vattenfarlig verksamhet utövas så att ändamålet med verksamheten nås med minsta skada och olägenhet utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att verksamheten omöjliggörs. Av förarbetena till vattenlagen framgår att övergödning är ett av de största vattenvårdsproblemen i saltsjön. Myndigheten konstaterar att fiskodling innebär ett nettotillskott av närsalter till vattnet. Även om fiskodlingens bidrag till Östersjöns totala övergödningssproblem är relativt litet, är det ur ett åländskt perspektiv det största enskilda bidraget. Myndigheten konstaterar med utgångspunkt i detta att det är skäligt att utsläppen till vattenmiljön och tillståndet tidsbegränsas och omprövas med 10 års intervall och att villkoren däremellan revideras efter 5 år för att aktualiseras och prövas mot BAT-kraven samt vid behov begränsa fiskodlingsverksamhetens belastning på vattenmiljön enligt 24 § miljöskyddslagen och i enlighet med vad som stadgas i 4 kap. 7 § vattenlagen.

Verksamhetens belastning

Myndigheten konstaterar att en minskning av belastningen från fiskodlingsverksamhet med dagens teknik i huvudsak kan uppnås genom att minska mängden genom fodret tillförda närsalter till vattnet. Hur stor belastningsminskningen kan bli begränsas dock av vilka krav på närsalter fisken har för bibehållen tillväxt och välmående, utfodringsteknik samt av de foder som finns tillgängliga på marknaden. Med beaktande av att odlingen kan medföra viss negativ inverkan på vattenmiljön har totalbelastningen av kväve och fosfor till vattenmiljön beräknats, begränsats och reglerats i villkor 1 så att förutsättningar för tillstånd enligt 4 kap.1, 2, 4, 7 §§ vattenlagen, 5 kap. 9 § vattenlagen ska föreligga.

ÅMHM bedömer, med beaktande av odlingsplatsens placering den inverkan den har på vattenmiljön i området, att tillståndsvillkoren är ändamålsenliga för att uppnå tillräckligt miljöskydd enligt 4 kap. vattenlagen och för att bestämmelserna om vattenkvalitet i 5 kap. 9 § vattenlagen ska vara uppfyllda. Beräkningen av belastningen för odlingsplatsen har utgått från genomsnittliga värden av fodrets innehåll av kväve och fosfor, samt bedömningen att bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är tillämpbar används. Myndigheten har uppskattat den genomsnittliga foderkoefficienten (FK) till 1,10. Vid beräkningarna har myndigheten utgått från att fodret innehåller i genomsnitt 0,7 % fosfor och 6,1 % kväve. I beräkningen ingår också att fisken binder 0,4 % fosfor och 2,75 % kväve. I bedömningen har såväl fiskens välmående, miljömässiga aspekter samt uppgifter i ansökan beaktats.

Om tillståndshavaren odlar enligt ovanstående innebär det att denne enligt ÅMHHM:s beräkningar kan odla cirka 340 ton regnbåge med en teoretisk belastning motsvarande 1454 kg fosfor och 13497 kg kväve. Om det i samband med revidering av villkor eller förnyande av tillstånd senare framgår att belastningen lokalt blir för stor så måste villkor 1 omprövas och näringsmängderna kan justeras.

Den i havet utsläppta specifika belastningen får inte enligt fiskodlingsförordningen överskrida 6 gram fosfor och 50 gram kväve per kilogram producerad fisk. Enligt myndighetens beräkningar blir den specifika belastningen 4 gram fosfor och 40 gram kväve per kilogram producerad fisk om bästa tillgängliga foder och teknik tillämpas.

Tabell 1. Myndighetens beräkningar av teoretisk och specifik belastning för Ljusklubb.

	<i>Fosfor (kg)</i>	<i>Kväve (kg)</i>
Villkor för tillåtet näringsinnehåll i fodret	3025	22870
Tillåtet näringsinnehåll ger max. fodermängd	432143	374918
Fodermängd ger fisktillväxt (med FK 1,10)	392857	340835
Totala mängden näringsämnen som binds i fisken	1571	9373
<i>Teoretisk belastning</i>	<i>1454</i>	<i>13497</i>
<i>Specifik belastning</i>	<i>0,004</i>	<i>0,040</i>

Näringsbelastningen i vattenförekomsten visar ett nettoinflöde om ca 2243,9 ton kväve och 126,1 ton fosfor från omgivande vattenförekomster. Inflödet av kväve är 189894,1 ton medan utflödet beräknas till 187650,2 ton. För fosfor är inflödet 11369,4 ton och utflödet 11243,3 ton. Punktbelastningen från odlingen ökar fosfor med 1,4 ton motsvarande ca 1 % och kvävet med 13,5 ton motsvarande 0,6%. Fiskodlingen höjer visserligen näringsämneshalterna i den omedelbara närheten av anläggningen, men då den begränsas i enlighet med beslutet kommer effekten av verksamheten inte att påverka vattenförekomsten eller de närmaste vattenförekomsterna. De fysikalisk-kemiska förändringarna är ringa då man bedömer vattenförekomsterna som helhet och förändringar i näringsämneshalterna bedöms inte heller orsaka risk för de biologiska egenskaper som är centrala delar av den ekologiska statusklassificeringen av vattenförekomster. Därmed är inte heller verksamheten i enlighet med tillståndet i strid med Ålands eller Europeiska unionens rättspraxis.

Foder och BAT

Det foder som används vid fiskodling i Östersjön består i huvudsak av råvaror från fisk, trots att en numera ökande andel vegetabilier inblandas. Fiskodling innebär därmed en indirekt påverkan på ekosystemen, varför myndigheten anser att det är skäligt att sökanden i enlighet med kravet i 7 § miljöskyddslagen ska ha tillräcklig kunskap om verksamheternas miljöpåverkan och kravet i 4 §

miljöskyddslagen på förebyggande av skada därav. Sökanden ska därför enligt villkor 2, så långt det är möjligt, begära in uppgifter från leverantören om att fångst av fiskråvara och tillverkning har skett enligt gällande lagar, överenskommelser och enligt miljömässigt godtagbara metoder och principer. I den mån foder med råvara från Östersjön finns att tillgå så är det rekommenderat för att öka kretsloppstänkandet och minska tillförsel av näringsämnen.

Enligt 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen ska den som utövar eller ämnar utöva vattenfarlig verksamhet vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar samt iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan krävas för att förebygga eller avhjälpa risk för försämring av vattenkvaliteten. Omfattningen av åliggande enligt 4 kap. 7 § 1 mom. ska bygga på tekniskt bästa möjliga lösning som är ekonomiskt möjlig för den typ av verksamhet som är ifråga. Exempelvis finns idag olika tekniska hjälpmedel för övervakning och styrning av utfodring. Det finns dock ingen tekniskt och ekonomiskt kostnadseffektiv metod idag inom nätkasseodling med vilken man kan samla upp näringsämnen som kommer ut i havet. Enligt sökanden motsvarar fiskodlingen enligt ansökan bästa miljöpraxis (BEP) i havsområde. Villkor 3 ställs i syfte att tillgodose kraven på bästa tillgängliga teknik enligt miljöskyddslagens 4 § och 4 kap. 7 § 2 mom. vattenlagen.

Odlingsplatsens lokalisering och lämplighet

För att utföra ett vattenföretag krävs enligt 2 kap. 2 § i vattenlagen rätt eller rådighet över vattenområdet och enligt 2 kap. 3 § vattenlagen råder den som äger en fastighet över det vatten som finns där, om inte annat följer av bestämmelserna i vattenlagen. Sökanden arrenderar behövliga vattenområden.

Enligt 4 kap. 6 § vattenlagen får vattenfarlig verksamhet endast utövas på plats eller platser där minsta möjliga olägenhet för vattenmiljön uppstår och där förutsättningarna finns eller kan skapas för det slags verksamhet som är i fråga, utan att oskäligt högre verksamhetskostnader uppstår till följd av platsvalet. ÅMHM konstaterar att forskning visat att kuststräckor med goda förutsättningar för fiskodling vanligen har en hög vattenomsättning. Hög vattenomsättning medför att utspädningen är stor och att eventuella övergödningseffekter är svåra att mäta i odlingens närhet. Vid en bra lokalisering får man således små lokala effekter, men ett generellt tillskott av närsalter till havet.

Odlingsplatsen är belägen i vattenförekomst nr 39 Norra Delet, som utgör ytterskärgård och gränsar mot Bottenhavet. Vattenförekomsten är klassificerad som *måttlig* kvalitet på grund av siktdjupet, 5,13 m med ett EK-värde på 0,57, som är lite sämre än gränsvärdet för god status 5,3 m med EK-värdet 0,7. Såväl kväve som fosfor ligger klassificeringsmässigt på *god kvalitet* medan parametern klorofyll uppvisar *hög status*. Men, det är den parameter med sämst klass som fastställer klassen för hela vattenförekomsten. En förklaring till siktdjupet kan

vara att det vanligen råder sydliga till sydvästliga vindar och vatten som passerar Åland och genom skärgården förs upp mot Bottenhavet och medförda partiklar påverkar siktdjupet.

Odlingsplatsen ligger mellan Enklingelandets nordligaste udde, Vindarskär och holmen Ljusklobb. Väster om odlingsplatsen finns en djupränna som löper i syd-nordlig riktning. Vattendjupet i rännan är cirka 40-50 meter djupt. Mellan odlingen och djuprännan finns inte någon djuptröskel som begränsar vattenutbytet. Öster om odlingsplatsen finns ett grundare område med ett flertal kobbar och skär. På östra sidan om detta grunda område finns dock ytterligare en djupränna med fritt vatten söderut och norrut. Mätning av vattenströmningar och vattenutbyte i detta område saknas, men man kan på goda grunder anta att vattenutbytet och genomströmningen är stor samt att spridningsmöjligheten av näringsämnen i vattnet därmed är mycket bra.

Vattendjupet är enligt tidigare ansökan 12 m vid odlingsplatsen och öppenhetsvärdet har tidigare beräknats till 0,78 i Jukka Mehtonens rapport. Enligt officiellt sjökort blir vattnet grundare vid odlingsplatsen och österut. Området var odlingen är belägen karteras som 10 m eller grundare. Eftersom sjökort till stor del är generaliserade och tidigare uppgifter från verksamhetsutövaren också uppvisat att vattendjupet inte alltid uppfyller 10 m har myndigheten bett sökanden utreda förhållandena. På basen av sökandens redovisning över uppmätta vattendjup har myndigheten fastställt ett område som fyller platskraven i 3 § landskapsförordning (2007:57) om odling av regnbågslax och lax i havet, fiskodlingsförordningen. Området definieras av koordinater som utgör hörnen i den fyrhörning som utgör området med vattendjup > 10 m. För att säkerställa vattendjupet ska fiskodlingskassarnas position samt vattendjupet lodas årligen innan odlingssäsongen. Verifikat ska upprättas och journalföras samt meddelas till ÅMHM. Villkor anger 4 att det är tillståndshavarens skyldighet och ansvar att tillse att vattendjupet är tillräckligt för att uppfylla platskraven i 3 § i fiskodlingsförordningen. Enligt 4 kap. 6 § vattenlagen ska också vattenfarlig verksamhet utövas där minsta möjliga olägenhet uppstår och där förutsättningarna finns eller kan skapas för det slags verksamhet som är i fråga utan att oskäligt högre verksamhetskostnader uppstår till följd av platsvalet.

Hänsyn till allmänna och enskilda intressen

Fiskodlingens placering är väsentlig för att vattenföretaget ska utföras med minsta intrång och olägenhet för andra allmänna och enskilda intressen och särskilt med beaktande på fiskbestånd och möjlighet att bedriva fiske, samfärdsel, möjligheterna att på det berörda vattenområdet i framtiden utföra annat vattenföretag, utöva vattenfarlig verksamhet eller bedriva annan härmed jämförbar verksamhet samt rekreativsmöjligheterna, naturskönheten, kulturvärdena och

trivseln i omgivningen. Enligt ansökan finns i fiskodlingens närhet inga fritidshus och den påverkar inte fiskbestånd eller fiske. Odlingen har också funnits på platsen sedan slutet av 1990-talet och är därmed väl känd för lokalbefolkningen. Villkor 5 anger att anläggningarna ska hållas i skick samt vara förankrade så att de inte flyttar sig eller utgör olägenhet för samfärdsel enligt 4 kap. 4 § vattenlagen.

Kemikalier och avfallshantering

Kemikalier ska hanteras så att de inte kan förorena mark, luft eller vatten enligt miljöskyddslagens 4 och 5 §§. Med stöd av e punkten 24 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen utfärdar ÅMHM villkor 6 om hantering av kemikalier inom verksamheten. Exempelvis finns idag tekniska alternativ till färgning av odlingskassar med anti-foulingmedel.

Villkor 7 reglerar hantering av avfall som uppkommer i verksamheten och ska enligt 8 § avfallslagen (FFS 646/2011), antagen genom landskapslag (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag, beaktas prioritetsordningen förebyggande, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning (t.ex. till energi) samt bortskaffande. Vidare ska verksamhetsutövaren föra bok över avfallet som uppstår i verksamheten i enlighet med 118 § avfallslagen samt upprätta erforderliga transportdokument enligt 121 § samma lag för borttransport av avfallet. Villkor 7 ges med stöd av 24 § b punkten och 26 §§ miljöskyddslagen samt 118 och 121 §§ rikets avfallslag.

Villkor 8 reglerar hantering vid konstaterande av sjukdomsutbrott i odlingen och hur verksamhetsutövaren ska förfara så att smittspridning begränsas och risk för spridning av smitta till vild fisk minimeras. Villkoret ges med stöd av vattenlagen 4 kap. 4 § för att tillgodose att verksamhetens risk för påverkan på fiskbestånd och fiske minimeras.

Egenkontroll

Enligt 1 kap. 1 § vattenlagen ska vatten och vattenområden inom landskapet användas på det sätt som bäst gagnar en uthållig utveckling. Ytvatten samt ekologiska förhållanden i saltsjön ska nyttjas, skyddas och vårdas så att en uthållig utveckling gagnas och så att där kan finnas sådana växt- och djursamhällen, som i huvudsak utgör naturliga inslag i dessa naturmiljöer.

Verksamhetsutövaren ska enligt 7 § miljöskyddslagen ha tillräcklig kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och om möjligheterna att förebygga och begränsa dess negativa miljöpåverkan. Ett stöd för detta är egenkontroll av verksamheten. ÅMHM föreskriver i med stöd av 26 § miljöskyddslagen i föreskrift 9 att verksamhetsutövaren ska föra dagbok över verksamheten samt sammanställa uppgifterna till en lättfattlig årsrapport som ska skickas in till tillsynsmyndigheten.

Recipientkontroll

Föreskrift 10 syftar till att klargöra verksamhetsutövarens ansvar för egenkontroll i enlighet med miljöskyddslagens 26 §. Kontroll av odlingarnas miljöpåverkan sker inom ramen för det gemensamma miljökontrollprogrammet för de åländska fiskodlingarna vars grund lades 1993, och senare har reviderats åren 2002, 2007 och 2013. Enligt plan sker provtagning årligen vid samtliga fiskodlingsenheter där verksamhet bedrivs.

Ansvarig person

En ansvarig person med den kunskap som krävs för att övervaka anläggningarna och att miljötillståndet följs måste enligt föreskrift 11 finnas för att fylla kravet på verksamhetsutövarens organisation i miljöskyddslagens 7 §.

Avslutande av verksamhet

På grund av svårigheter att i samband med prövningen bedöma omfattningen av påverkan på miljön och därmed behov av eventuella åtgärder vid avslutande av verksamhet utfärdas inget villkor för detta. Om tillståndet inte innehåller tillräckliga bestämmelser för avslutande kan ÅMHM enligt 34 § miljöskyddslagen besluta om dylika åtgärder i samband med eller efter avslutande. Med villkor 12 avses att verksamhetsutövaren vid avslutande av verksamheten ska ansöka om tillstånd för avslutande för att myndigheten ska kunna göra en bedömning av huruvida det behövs undersökningar, saneringsåtgärder eller andra försiktighetsmått i samband med avslutandet.

Sammanfattande motivering

ÅMHM konstaterar att kravet på sökandens rätt till de erforderliga vattenområdena är uppfyllda och att platserna som avses i ansökan lämpar sig för fiskodlingsverksamhet i den omfattning som anges i tillståndsvillkoren ovan. Vidare konstaterar myndigheten att ovan ställda villkor utgör ett sådant skydd att verksamheterna inte står i strid med enskilda och allmänna intressen.

Fiskodlingsverksamhet medför ett nettotillskott av närsalter till havet, men då miljötillståndet innehåller villkor och föreskrifter för förebyggande av förorening och begränsning av fiskodlingsverksamhetens belastning, vilka ges med stöd av 24 och 26 §§ i miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, anser myndigheten att nyttan av att verksamheten får bedrivas på den avsedda platsen är betydlig i förhållande till den skada som kan följa av att verksamheten tillåts.

Villkoren har utformats i syfte att tillse att ändamålet med verksamheten nås med minsta olägenhet för miljön, utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget och verksamheten omöjliggörs. Verksamhetsutövaren svarar enligt 7 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, oavsett givna villkor, för att miljö-

förening förebyggs, undanröjs och begränsas och för att försämring av vattenkvaliteten förhindras, så även efter det att verksamheten avslutats i enlighet med vad som sägs i 34 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen.

Med ovanstående motiveringar finner ÅMHM grund för beviljande av förnyat tillstånd för fiskodling vid Ljusklubb, Enklinge.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med 15 § i Ålands landskapsregeringsbeslut (2020:125) om taxa för ÅMHM, dvs enligt 3 § taxa 2019-2020, avgiftstabell 1, miljötillståndsärenden, primärnäringar.

Fiskodling > 100 ton per år

12 961 €

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ordförande Ulrika Sandell-Boman
Prövningsnämnden
Beslutande

Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärсанvisning

Ärendehantering

Ansökan

Nordic Trout Ab har ansökt om miljötillstånd för revidering av villkor i miljötillstånd för befintlig fiskodling vid Ljusklobb i Enklinge. Ärendet behandlas dock som ny ansökan.

Ansökan inkom 26.8.2020 och har kompletterats 19.10.2020, 9.11.2020 och 9.12.2020.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 18 januari - 15 februari 2021 på ÅMHM:s elektroniska anslagstavla. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovan nämnda tid.

Yttranden

Inga yttranden har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

ÅMHM har inte begärt utlåtanden.

Bemötande

Inga handlingar som föranleder bemötande har inkommit.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på ÅMHM:s elektroniska anslagstavla och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på ÅMHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på ÅMHM:s hemsida, www.amhm.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.